

обърна внимание на два съществени факта.

Първо, което се отнася до езика на циганите и възможността с него да се доказва етническата им определеност. Езиковедите пишат за циганския език, но почти никога като за “единен и единствен”. По-скоро, те пишат за наличието на различни цигански говори, имащи, разбира се, редица обединяващи ги страни и съставки, заради които условно ги обединяват в обобщаващото понятие “цигански език”. Дали съвременните цигански говори имат за основа някакъв праезик или общото помежду им е дошло по друг път, чрез посредството на друг език, и т. н. - това са въпроси, които все още не са снети като обект-предмет на научни интереси, дискусии и изследвания. На тези въпроси още не са дадени категорични отговори, които да предлагат достатъчно доказателства за индийско-**етнически** произход на циганите.

Второ. Древното индийско общество, следите от което съществуват и тормозят и съвременното индийско общество, е не само многопластово в етническо, но и в съсловностно отношение. Освен това, в науката (историческата, демографската, етнографската, социологическата и т. н.) няма защитена теория, която да доказва строго определена връзка и зависимост между етническата и съсловностната принадлежност на древноиндийското население, без това да означава, че в нея липсват каквито и да са проучвания в това отношение, доказващи наличието и на такива елементи. Липсата на достатъчно доказателства за тясна или директна обвързаност между етническата и съсловностната принадлежност на древните индийци вече поставя въпроса за етнически произход и принадлежност на циганите в значително по-друга светлина от тази, в която го представят някои автори.

Преди всичко, в научната литература все още се спори за съсловностната определеност на древните цигани, поели пътя от Индия към различни региони на света. Наистина, една от най-масово популяризираните хипотези е, че циганите принадлежат към една относително обособена нисша каска, чиито задължения се свеждат до обслужването на по-висшите касти (с музика, песни и танци, с хигиенна и коневъдна дейност, и др. т.). В същото време обаче има и хипоте-